

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36014489	A Xunqueira	Pontevedra	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SSC	Servizos socioculturais e á comunidade	CMSSC01	Atención a persoas en situación de dependencia	Ciclos formativos de grao medio	Réxime de adultos

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP0219	Empresa e iniciativa emprendedora	2023/2024	2	53	53

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	ANA MARÍA GIRÁLDEZ VÁZQUEZ
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

O título de Técnico en Atención a persoas dependentes pretende cubrir as necesidades de formación correspondente ao seu nivel de cualificación profesional no campo de actividad productiva da prestación de servicios de atención a dependencia, principalmente desenrolada en centros residenciales de maiores, discapacitados psíquicos, físicos o sensoriais; outros modelos residenciales: pisos tutelados de maiores, de discapacitados; centros de día; centros de ocio tempo libre; centros ocupacionais, servicios de atención domiciliaria e domicilios particulares.

As posibles cualificacións profesionais derivadas do perfil do título responden as necesidades de cualificación no segmento del trabajo técnico na prestación de servicios de atención directa a persoas, desenrolando actividades de axuda a persoas dependentes como:

- Coordinador/ responsable de planta/gobernante dunha institución residencial.
- Cuidador de persoas maiores, discapacitadas físicas, psíquicas o sensoriais nas diferentes institucións existentes.
- Asistente de atención domiciliaria

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	INICIATIVA EMPRENDEDORA E IDEA DE NEGOCIO	Identificamos a innovación e o desenvolvemento económico. Analízase a cultura emprendedora, así como as características clave dos emprendedores e a súa actividade neste sector, valorando o traballo por conta propia, tendo en conta o risco asociado á iniciativa empresarial e desenvolvendo ideas de negocio, como punto de partida para o deseño dun proxecto empresarial.	8	20
2	O CONTORNO DA EMPRESA E O MERCADO	Comprende a análise do ámbito xenérico e específico dunha empresa, a súa interrelación con ela e a súa influencia na localización e posta en marcha dun negocio. Identifícanse os requisitos para o exercicio da actividade empresarial e aspectos relacionados coa responsabilidade social, cultura empresarial e imaxe corporativa. Iniciamos o deseño estratéxico da empresa: actividades e procesos a desenvolver, organización dos recursos e estratexias de mercado.	16	30
3	CREACIÓN E POSTA EN MARCHA DUNHA EMPRESA	Comprende a análise das decisións iniciais que deberán tomar como empresarios e a súa inclusión no plan de empresa: forma xurídica da empresa, responsabilidade asociada a esta e fiscalidade, os trámites de constitución, e posta en marcha, as vías de asesoramento, así como as axudas e subvencións para a creación dunha empresa.	17	30
4	FINANCIACIÓN, CONTABILIDADE E XESTIÓN DA EMPRESA	Análise de investimentos e fontes de financiamento, nocións básicas de contabilidade e análise da información contable, elaboración dun plan financeiro, análise das obrigas fiscais dunha peme do sector e xestión administrativa dunha empresa.	12	20

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	INICIATIVA EMPRENDEDORA E IDEA DE NEGOCIO	8

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Desenvolve o seu espírito emprendedor identificando as capacidades asociadas a el e definindo ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación e a creatividade.	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Identifícase o concepto de innovación e a súa relación co progreso da sociedade e o aumento no benestar dos individuos.
CA1.2 Analízase o concepto de cultura emprendedora e a súa importancia como dinamizador do mercado laboral e fonte de benestar social.
CA1.3 Valórase a importancia da iniciativa individual, a creatividade, a formación, a responsabilidade e a colaboración como requisitos indispensables para ter éxito na actividade emprendedora.
CA1.4 Analízanse as características das actividades emprendedoras no sector de atención a persoas en situación de dependencia.
CA1.5 Valórase o concepto de risco como elemento inevitable de toda actividade emprendedora.
CA1.6 Valóranse ideas emprendedoras caracterizadas pola innovación, pola creatividade e pola súa factibilidade.
CA1.7 Decidiuse a partir das ideas emprendedoras unha determinada idea de negocio do ámbito de atención a persoas en situación de dependencia, que ha servir de punto de partida para a elaboración do proxecto empresarial.
CA1.8 Analízase a estrutura dun proxecto empresarial e valorouse a súa importancia como paso previo á creación dunha pequena empresa.

4.1.e) Contidos

Contidos
Innovación e desenvolvemento económico. Principais características da innovación na actividade de atención a persoas en situación de dependencia (materiais, tecnoloxía, organización da produción, etc.).   A cultura emprendedora na Unión Europea, en España e en Galicia.   Factores clave das persoas emprendedoras: iniciativa, creatividade, formación, responsabilidade e colaboración.   A actuación das persoas emprendedoras no sector de atención a persoas en situación de dependencia.   O risco como factor inherente á actividade emprendedora.   Valoración do traballo por conta propia como fonte de realización persoal e social.   Ideas emprendedoras: fontes de ideas, maduración e avaliación destas.   Proxecto empresarial: importancia e utilidade, estrutura e aplicación no ámbito de atención a persoas en situación de dependencia.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	O CONTORNO DA EMPRESA E O MERCADO	16

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Decide a oportunidade de creación dunha pequena empresa para o desenvolvemento da idea emprendedora, tras a análise da relación entre a empresa e o contorno, do proceso produtivo, da organización dos recursos humanos e dos valores culturais e éticos.	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Valorouse a importancia das pequenas e medianas empresas no tecido empresarial galego.
CA2.2 Analizouse o impacto ambiental da actividade empresarial e a necesidade de introducir criterios de sustentabilidade nos principios de actuación das empresas.

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Criterios de avaliación
CA2.3 Identifícaronse os principais compoñentes do contorno xeral que rodea a empresa e, en especial, nos aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
CA2.4 Apreciouse a influencia na actividade empresarial das relacións coa clientela, con provedores, coas administracións públicas, coas entidades financeiras e coa competencia como principais integrantes do contorno específico.
CA2.5 Determináronse os elementos do contorno xeral e específico dunha pequena ou mediana empresa de atención a persoas en situación de dependencia en función da súa posible localización.
CA2.6 Analizouse o fenómeno da responsabilidade social das empresas e a súa importancia como un elemento da estratexia empresarial.
CA2.7 Valorouse a importancia do balance social dunha empresa relacionada ca atención a persoas en situación de dependencia e describíronse os principais custos sociais en que incorren estas empresas, así como os beneficios sociais que producen.
CA2.8 Identifícaronse, en empresas de atención a persoas en situación de dependencia, prácticas que incorporen valores éticos e sociais.
CA2.9 Definíronse os obxectivos empresariais incorporando valores éticos e sociais.
CA2.10 Analizáronse os conceptos de cultura empresarial, e de comunicación e imaxe corporativas, así como a súa relación cos obxectivos empresariais.
CA2.11 Describíronse as actividades e os procesos básicos que se realizan nunha empresa de atención a persoas en situación de dependencia, e delimitáronse as relacións de coordinación e dependencia dentro do sistema empresarial.
CA2.12 Elaborouse un plan de empresa que inclúa a idea de negocio, a localización, a organización do proceso produtivo e dos recursos necesarios, a responsabilidade social e o plan de márketing.

4.2.e) Contidos

Contidos
A empresa como sistema: concepto, funcións e clasificacións.
Análise do contorno xeral dunha pequena ou mediana empresa de atención a persoas en situación de dependencia: aspectos tecnolóxico, económico, social, ambiental, demográfico e cultural.
Análise do contorno específico dunha pequena ou mediana empresa de atención a persoas en situación de dependencia: clientes, provedores, administracións públicas, entidades financeiras e competencia.
Localización da empresa.
A persoa empresaria. Requisitos para o exercicio da actividade empresarial.
Responsabilidade social da empresa e compromiso co desenvolvemento sustentable.
Cultura empresarial, e comunicación e imaxe corporativas.
Actividades e procesos básicos na empresa. Organización dos recursos dispoñibles. Externalización de actividades da empresa.

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Contidos
Descrición dos elementos e estratexias do plan de produción e do plan de márketing.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	CREACIÓN E POSTA EN MARCHA DUNHA EMPRESA	17

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Selecciona a forma xurídica tendo en conta as implicacións legais asociadas e o proceso para a súa constitución e posta en marcha.	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Analízouse o concepto de persoa empresaria, así como os requisitos que cómpren para desenvolver a actividade empresarial.
CA3.2 Analizáronse as formas xurídicas da empresa e determinándose as vantaxes e as desvantaxes de cada unha en relación coa súa idea de negocio.
CA3.3 Valorouse a importancia das empresas de economía social no sector de atención a persoas en situación de dependencia.
CA3.4 Especificouse o grao de responsabilidade legal das persoas propietarias da empresa en función da forma xurídica elixida.
CA3.5 Diferenciouse o tratamento fiscal establecido para cada forma xurídica de empresa.
CA3.6 Identifícanse os trámites esixidos pola lexislación para a constitución dunha pequena ou mediana empresa en función da súa forma xurídica.
CA3.7 Identifícanse as vías de asesoramento e xestión administrativa externas á hora de pór en marcha unha pequena ou mediana empresa.
CA3.8 Analizáronse as axudas e subvencións para a creación e posta en marcha de empresas de atención a persoas en situación de dependencia tendo en conta a súa localización.

Criterios de avaliación
CA3.9 Inclúíuse no plan de empresa información relativa á elección da forma xurídica, os trámites administrativos, as axudas e as subvencións.

4.3.e) Contidos

Contidos
Formas xurídicas das empresas.   Responsabilidade legal do empresariado.   A fiscalidade da empresa como variable para a elección da forma xurídica.   Proceso administrativo de constitución e posta en marcha dunha empresa.   Vías de asesoramento para a elaboración dun proxecto empresarial e para a posta en marcha da empresa.   Axudas e subvencións para a creación dunha empresa de atención a persoas en situación de dependencia.   Plan de empresa: elección da forma xurídica, trámites administrativos, e xestión de axudas e subvencións.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	FINANCIACIÓN, CONTABILIDADE E XESTIÓN DA EMPRESA	12

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Realiza actividades de xestión administrativa e financeira básica dunha pequena ou mediana empresa, identifica as principais obrigas contables e fiscais, e formaliza a documentación.	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Analizáronse os conceptos básicos de contabilidade, así como as técnicas de rexistro da información contable: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.
CA4.2 Descríbironse as técnicas básicas de análise da información contable, en especial no referente ao equilibrio da estrutura financeira e á solvencia, á liquidez e á rendibilidade da empresa.
CA4.3 Definíronse as obrigas fiscais (declaración censual, IAE, liquidacións trimestrais, resumes anuais, etc.) dunha pequena e dunha mediana empresa relacionada coa atención a persoas en situación de dependencia, e diferenciáronse os tipos de impostos no calen
CA4.4 Formalizouse con corrección, mediante procesos informáticos, a documentación básica de carácter comercial e contable (notas de pedido, albarás, facturas, recibos, cheques, obrigas de pagamento e letras de cambio) para unha pequena e unha mediana empresa d
CA4.5 Elaborouse o plan financeiro e analizouse a viabilidade económica e financeira do proxecto empresarial.

4.4.e) Contidos

Contidos
Análise das necesidades de investimento e das fontes de financiamento dunha pequena e dunha mediana empresa no sector de atención a persoas en situación de dependencia.   Concepto e nocións básicas de contabilidade: activo, pasivo, patrimonio neto, ingresos, gastos e contas anuais.   Análise da información contable: equilibrio da estrutura financeira e razóns financeiras de solvencia, liquidez e rendibilidade da empresa.   Plan financeiro: estudo da viabilidade económica e financeira.   Obrigas fiscais dunha pequena e dunha mediana empresa.   Ciclo de xestión administrativa nunha empresa de atención a persoas en situación de dependencia: documentos administrativos e documentos de pagamento.   Coidado na elaboración da documentación administrativo-financiera.

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exixibles son os sinalados nas diferentes unidades didácticas.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN:

Teranse en conta os seguintes criterios:

- Para as calificacións parciais terase en conta a avaliación continuada que aparece detallada mediante probas de avaliación para cada unha das unidades didácticas. A calificación parcial manterá a proporción adxudicada na totalidade do módulo, e dicir, aplicarase unha avaliación ponderada.

- Para poder superar a avaliación e necesario acadar todos os mínimos establecidos en cada unidade didáctica. No caso de nun superalos realizarase unha proba final no mes de xuño.

Cando se establezan probas que combinen varios CAs calificaranse individualmente sendo necesario acadar os logros en ambos.

Para superar o módulo é necesario ter superadas todas as probas da avaliación. A calificación correspóndese coa porcentaxe asignada a cada unha das probas de avaliación.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

O alumnado que non supera algun criterio de avaliación poderá realizar probas e actividades de recuperación deseñadas en base o detallado nas unidades didácticas, e dicir, terá que repetir as tarefas non superadas. Estas serán adaptadas as novas circunstancias ao atoparse fora das dinámicas da aula, polo que poderán cambiar de formato. En caso de non acadar aínda así os mínimos esixibles realizarase unha proba final diferenciada por U.D en xuño.

O alumnado que deba realizar a proba final de xuño contará co titorías individualizadas ou guía para lograr a superación dos CAs non alcanzados. As probas requiridas para dita superación estarán deseñadas en función do establecido na programación adaptado a estas circunstancias.

Para o alumnado que repite curso terase en conta o informe e a programación realizada polo profesorado que impartiu o módulo o ano anterior.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

Nesta proba, o alumnado terá que demostrar que posúe os coñecementos mínimos esixibles de cada unha das unidades formativas desta programación.

Esta proba consistirá na realización de dúas probas que versan sobre os aspectos teóricos e prácticos desenvolvidos ao longo do curso. Así o procedemento de avaliación será o seguinte:

- Realización dunha proba de coñecemento baseada nas cuestións teóricas. Dita proba puntuarase de 0 a 10. Para poder superala será preciso obter unha puntuación mínima de 5.
- Realización dunha proba de produción que consiste na resolución de supostos prácticos. A proba puntuarase de 0 a 10. Para poder superala será preciso obter unha puntuación mínima de 5.

Neste caso cada unha das probas constitúe o 50% da cualificación. No caso de que non supere alguha das probas, a puntuación máxima que poderá obterse será de 4 puntos.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

SEGUIMIENTO DA PROGRAMACIÓN

Para realizar o seguimento da programación seguirase o establecido nos protocolos de calidade do centro.

O profesor fará un seguimento constante das actividades e levará un rexistro das mesmas no Caderno de Aula que debe encontrarse sempre no centro a disposición da dirección. Dacordo con estes datos, e as decisións tomadas nas reunións de seguimento da Programación que realizará mensualmente o equipo docente, tomaranse as medidas correctoras pertinentes.

Ao final de curso a profesora realizará a Memoria final do módulo segundo o modelo establecido (MD.75.PRO.04) na que se incluírán todas as propostas de mellora feitas durante o curso e que servirán como base para a elaboración das programacións do vindeiro curso.

AVALIACIÓN DA PRÁCTICA DOCENTE

Para realizar a avaliación da práctica docente seguirase o establecido nos protocolos de calidade do centro.

Realízase o alumnado a enquisa de satisfacción do labor docente (MD.82.CLI.03) en decembro. Os resultados desta enquisa son trasladados ao Informe de satisfacción do labor docente (MD.82.CLI.04) e analizados polo equipo docente, que seguirá o descrito no documento de Non Conformidades, accións correctivas e preventivas (PR.83.NCA) cando non se acaden os valores aceptables nos resultados.

De constatare non conformidades repetirase a Enquisa de satisfacción do labor docente (MD.82.CLI.03) en marzo, procedendo o seu análise posterior do mesmo xeito que no caso anterior.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Ao comenzo das actividades do curso académico procederase á avaliación inicial do alumnado, por parte do Departamento de Información e Orientación Profesional (avaliación psicopedagóxica) e tamén polo profesorado do grupo, e que terá por obxecto coñecer as características e a formación previa de cada alumno e de cada alumna, así como as súas capacidades.

Esta información poderá proceder, entre outros:

- a. Dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada, de ser o caso.
- b. Dos estudos académicos ou das ensinanzas de formación profesional inicial ou para o emprego previamente realizados.
- c. Do alumnado matriculado sen titulación académica de acceso.
- d. Dos informes ou ditames sobre o alumnado discapacitado ou con necesidades específicas de apoio educativo que poida haber no grupo.
- e. Da experiencia profesional previa.
- f. Da matrícula condicional do alumnado estranxeiro.
- g. Da observación do alumnado e das actividades realizadas nas primeiras semanas do curso de cara a establecer o nivel de coñecementos previos sobre os contidos do módulo.

O profesor/a encargado da tutoría proporcionará a todo o equipo docente dun curso e ciclo a información dispoñible sobre as características xerais do grupo e circunstancias específicas académicas ou persoais, con incidencia educativa, de cantos alumnos e alumnas o compoñan.

O tratado na sesión de avaliación inicial e os acordos que adopte o equipo docente nela recolleranse nunha acta, incluíndo especialmente aqueles que teñan que ver cos aspectos de flexibilización na duración das ensinanzas, e medidas de reforzo educativo.

Ademais, en relación ao módulo de EIE, realizarase unha avaliación inicial de coñecementos previos que establecerá o punto de partida para o desenvolvemento do módulo e determinará os diferentes graos de coñecemento existente no grupo. Esta avaliación inicial en ningún caso comportará cualificación para o alumnado.

Esta programación didáctica está aberta aos diferentes tipos de modificacións que poidan xurdir en función das necesidades que se puidesen presentar.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

O carácter aberto e flexible do currículo ten por obxecto atender á diversidade do alumnado, posibilitando niveles de adaptación curricular ás condicións específicas de cada alumno. Atender á diversidade consiste en tratar de forma diferente ás diversas necesidades e características do alumnado, para garantir que cada alumno/a acade as capacidades previstas no maior grado posible.

Podemos distinguir entre diversidade de ritmos de aprendizaxe, baseada na existencia de diferentes intereses, motivacións, capacidades entre o alumnado, e diversidade baseada na existencia de alumnos con necesidades de apoio educativo, tendo en conta tamén a posibilidade de ter alumnos sobredotados intelectualmente.

Na realización da diagnose inicial e na elaboración da información deberían participar:

- O Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP.
- A familia do alumno.
- Organismos especiais (ex. ONCE).
- O resto do equipo educativo.
- O gabinete psicopedagóxico da Delegación Provincial de Educación.

Vista a información obtida, cada departamento didáctico deberá adecuar a súa programación ás necesidades do alumnado. En base a isto, tamén se farán as seguintes actuacións:

1. Antes de elaborar a programación, falarase co Departamento de Información e Orientación Profesional do CIFP e cos titores dos grupos que, trala avaliación inicial, sinalen a existencia de alumnado con necesidades educativas específicas. Asemade, elaborárase unha sesión de avaliación inicial para establecer as características do alumnado. Derivado disto, podería darse o caso de ter que realizar algunha flexibilización modular.

2. Implantación de medidas como as seguintes:

- Unha avaliación inicial de coñecementos previos sobre o módulo, que se realizará na primeira semana do curso, a través da cal percibiremos o nivel de coñecemento, de expresión,... dos nosos alumnos.
- Estableceranse secuencias de contidos que garantan de xeito progresivo aprendizaxes básicos para todos os alumnos e coñecementos de maior complexidade para algúns.
- Deseñaranse actividades de ensino-aprendizaxe variadas e con diferente nivel de dificultade.
- Diálogo profesor-alumno continuo a fin de posibilitar a súa adaptación a determinadas actividades e á dinámica xeral do curso.
- Actividades de reforzo para aqueles que non seguen o ritmo de aprendizaxe do grupo, reforzando así os seus coñecementos e axudando a superar as súas dificultades.
- Actividades de recuperación para aqueles alumnos/as que non acaden os mínimos previstos. Do mesmo xeito, actividades de ampliación e/ou investigación para quenes presenten maior capacidade de aprendizaxe.

- Utilización de recursos e materiais variados (gráficos, audiovisuais, Internet,...) para facilitar a comprensión de contidos por parte do alumnado.
- Consideraranse diferentes tempos para a realización das actividades en función dos diferentes ritmos de aprendizaxe.
- Fomentarse o traballo en equipo e a axuda entre compañeiros. Na formación de grupos procurarase que estes sexan heteroxéneos, que tódolos membros do mesmo participen nas decisións e tarefas con igualdade e respecto, e procurarase a rotación ao longo do curso para favorecer o grao de integración.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

O decreto que configura o Regulamento Orgánico dos CIFP, establece que na programación didáctica dos Departamentos, incorporaranse os temas transversais do currículo nos obxectivos e contidos de cada materia ou módulo profesional. Por iso, as capacidades terminais concretas son:

- Interesarse por comprender realidades ambientais do sector, analizando como inciden nas propias actitudes e comportamentos e no equilibrio do contorno.
- Distinguir elementos discriminatorios no sector, mostrando unha actitude crítica perante os mesmos e apreciando a diferenza como riqueza colectiva.
- Coa consecución destas capacidades terminais do módulo de EIE, alcázase o obxectivo xeral.

Os principais temas de transversalidade son:

- a) Educación medio ambiental e para a saúde: promoverase no alumnado unha actitude crítica e de respecto cara o medio ambiente. Falaremos da actitude de determinadas empresas e gobernos que non teñen en conta o dano ao medio ambiente que causa a súa actividade.
- b) Educación para a igualdade e non discriminación: consideraranse os alumnos e alumnas para evitar discriminacións entre eles, intentando eliminar os roles asignados tradicionalmente a un ou a outro sexo. Potenciarase a aceptación de todas as persoas e fomentarse a importancia da non discriminación laboral por razón de sexo ou raza. Partimos de dous dereitos fundamentais e básicos, como son o do dereito á integridade física e mental e o dereito ao traballo. Serán continuas as referencias á igualdade de dereitos entre mulleres e homes e incidirase na nulidade das decisións empresariais que incorran nalgún tipo de discriminación ou desigualdade.
- c) Educación moral e cívica: fomentarse o respecto polas opinións dos demais e a adopción dunha actitude aberta e crítica. O traballo en equipo permite traballar aspectos de importancia como a honestidade, o compromiso, a confianza,... Trataremos de visualizar a importancia dos valores éticos no seo empresarial, sexa nas relacións entre compañeiros de traballo, coma con superiores xerárquicos, clientes, provedores,...

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Non están previstas nesta data actividades para o presente curso.

10.Outros apartados

10.1) COÑECECMENTO DO ALUMNADO SOBRE A PROGRAMACIÓN.

Na primeira semana de clase, coincidindo coa sesión de presentación do módulo, a profesora explicará a finalidade do mesmo e os contidos a traballar distribuídos en unidades didácticas. Ademais, mostraranse os mínimos exixibles e os criterios de cualificación segundo o epígrafe 5 do presente documento. Resolveranse as posibles dúbidas por parte do alumnado en canto ao desenvolvemento do módulo e informaráselle de que no servidor do centro teñen á súa disposición un resumo desta programación.

10.2) Libro de texto.

O libro a empregar será o manual de EIE da editorial "Paraninfo".